

Briselē, 2021. gada 1. jūlijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2021/0170(COD)

10381/21
ADD 3

CONSOM 147
MI 520
COMPET 526
CODEC 1020
DIGIT 83
CYBER 196
CHIMIE 65
JAI 818

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 1. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	SWD(2021) 169 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Pavaddokuments dokumentam Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par ražojumu vispārēju drošumu, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012 un atceļ Padomes Direktīvu 87/357/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/95/EK

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2021) 169 *final*.

Pielikumā: SWD(2021) 169 *final*

Briselē, 30.6.2021.
SWD(2021) 169 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai

par ražojumu vispārēju drošumu, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012 un atceļ Padomes Direktīvu 87/357/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/95/EK

{COM(2021) 346 final} - {SEC(2021) 280 final} - {SWD(2021) 168 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums par priekšlikumu pārskatīt Produktu vispārējās drošības direktīvu
A. Rīcības nepieciešamība
Problēmas būtība un nozīme ES mērogā
Šis ietekmes novērtējums izriet no paralēli veiktā Produktu vispārējās drošības direktīvas (PVDD) izvērtējuma. Izvērtējuma rezultāti liecina, ka PVDD ir derīgs instruments un kopumā ir sasniedzis savus mērķus, taču ES tirgū apgrozībā joprojām ir pārāk daudz nedrošu ražojumu, un šis apstāklis rada nevienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem un ievērojamas izmaksas sabiedrībai un patērētājiem. Tiek lēsts, ka ES patērētājiem un sabiedrībai novēršamais kaitējums, ko rada nedrošu ražojumu izraisīti ievainojumi/nāves gadījumi, ir 11,5 miljardi EUR gadā, un kaitējums patērētājiem, ņemot vērā nedrošu ražojumu vērtību, ir 19,3 miljardi EUR. Konkrētas problēmas PVDD ir saistītas ar šādiem aspektiem: PVDD nepietiekami risina ar jaunām tehnoloģijām un pārdošanu tiešsaistē saistītās problēmas; patērētāju veikta nedrošu ražojumu atsaukšana nav pietiekami efektīva, tirgus uzraudzības noteikumi nav pilnībā efektīvi un saskanīgi ar noteikumiem, kas attiecas uz saskaņotiem ražojumiem, un pārtikas imitāciju drošuma noteikumi visā ES netiek piemēroti konsekventi. Galvenie minēto problēmu cēloņi ir tirgus un regulējuma nepilnības, ņemot vērā to, ka strauji pieaug pārdošana tiešsaistē un jauno tehnoloģiju izmantošana. Paredzams, ka šīs problēmas laika gaitā pieaugs, jo patēriņa preču pārdošana arvien vairāk kļūs saistīta ar globalizāciju un digitalizāciju.
Kas būtu jāpanāk?
Iniciatīvas mērķis ir sasniegt vispārīgos mērķus, proti, nodrošināt ES patērētāju aizsardzību pret nedrošiem ražojumiem, vienlaikus veicinot vienotā tirgus pareizu darbību, it īpaši vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem. Konkrētie mērķi ir šādi – 1) nodrošināt, ka ES tiesiskais regulējums paredz vispārēja drošuma noteikumus attiecībā uz visām patēriņa precēm un drošības riskiem, arī tiem, kas saistīti ar jaunām tehnoloģijām; 2) risināt ar ražojumu drošumu saistītas problēmas tiešsaistes pārdošanas kanālos; 3) padarīt ražojumu atsaukšanu efektīvāku un iedarbīgāku, lai pie patērētājiem nenonāktu nedroši ražojumi; 4) uzlabot tirgus uzraudzību un nodrošināt noteikumu labāku saskaņošanu attiecībā uz saskaņotām un nesaskaņotām patēriņa precēm un 5) risināt ar pārtikas imitāciju saistītus drošuma jautājumus.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība (subsidiaritāte)?
Ražojumu drošums ir dalībvalstu un ES dalītā kompetencē. Konstatētās problēmas ir plaši izplatītas, un tām ir vienādi cēloņi visā ES. Mērķi par ražojumu drošumu nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, ņemot vērā to, ka ir vajadzīga ļoti augsta visu ES tirgus uzraudzības iestāžu sadarbība, mijiedarbība un saskaņota rīcība, lai nodrošinātu vienādi augstu aizsardzības līmeni visiem ES patērētājiem un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū, kurā notiek brīva preču aprīte. ES nerīkojoties, arī ievērojami pieaugtu tirgus uzraudzības izmaksas dalībvalstīm un administratīvās izmaksas uzņēmumiem.
B. Risinājumi
Ar kādiem risinājuma variantiem var sasniegt izvirzītos mērķus? Vai ir kāds visvēlamākais risinājums? Iemesli (ja nav)
Papildus pamatscenārijam mērķu sasniegšanai ir noteikti šādi politikas risinājumi: 1. risinājums: uzlabot spēkā esošā tiesiskā regulējuma īstenošanu un izpildi, galvenokārt sniedzot plašākas vadlīnijas un veicinot pašreizējos rīkus, bet neveicot PVDD juridisku pārskatīšanu (tiktu pārskatīta tikai Pārtikas imitāciju direktīva). 2. risinājums: PVDD mērķorientēta pārskatīšana direktīvas vai regulas veidā, pievēršoties ar jaunajām

tehnoloģijām saistītiem jauniem riskiem, padarot juridiski saistošus vairākus noteikumus, kuru pamatā ir Produktu drošuma solījuma noteikumi, ieviešot obligātas prasības attiecībā uz ražojumu atsaukšanu, saskaņojot tās ar tirgus uzraudzības noteikumiem attiecībā uz saskaņotiem ražojumiem un PVDD integrējot noteikumus par pārtikas imitācijām.

3. risinājums: PVDD **pilnīga pārskatīšana** regulas veidā, ar ko papildus 2. risinājumam paredz ar programmatūru saistīto drošības noteikumu precizējumus, papildu pienākumus saistībā ar pārdošanu tiešsaistē un ražojumu atsaukšanu, lielākas izpildes pilnvaras dalībvalstīm, arbitrāžas mehānismu strīdu izšķiršanai starp tām saistībā ar atšķirīgiem riska novērtējumiem un ražojumu izsekojamības uzlabošanu.

4. risinājums: **Tirgus uzraudzības juridisko instrumentu integrēšana** papildus 3. risinājuma noteikumiem.

Bija paredzēts, ka Pārtikas imitāciju direktīvas pamatnoteikumi tiks izskatīti saskaņā ar visiem 1.–4. risinājumiem ar diviem iespējamiem apakšrisinājumiem: a) pilnīgs pārtikas imitāciju kā tādu aizliegums un b) riska novērtējuma pieejas piemērošana šai ražojumu kategorijai.

Vēlamais risinājums ir 3. risinājums ar b) apakšrisinājumu attiecībā uz pārtikas imitācijām.

Kāds ir dažādu ieinteresēto personu viedoklis? Atbalsts konkrētiem risinājumiem

Atklātajā apspriešanās par PVDD ceļvedi/sākotnējo ietekmes novērtējumu lielākā daļa ieinteresēto personu atbalstīja PVDD juridisko pārskatīšanu, un gandrīz puse no tām atbalstīja pilnīgu pārskatīšanu (3. un 4. risinājums). Atklātajā sabiedriskajā apspriešanās, kā arī citās apspriešanas darbībās ieinteresētās personas sniedza skaidru atbalstu konkrētiem pasākumiem saskaņā ar 3. risinājumu. **Patērētāju organizācijas** kopumā atbalsta 4. risinājumu. **Dalībvalstis** lielākoties atbalsta 3. risinājumu. **Uzņēmumi** uzsver vajadzību skaidri definēt pienākumus, juridisko noteiktību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus un tādēļ, šķiet, atbalsta PVDD juridisku pārskatīšanu (2. un 3. risinājums).

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājuma variants (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galvenie risinājuma varianti)?

Paredzams, ka 3. risinājums sniegs būtiskus ieguvumus patērētājiem un sabiedrībai. **Pašlaik** tiek lēsts, ka kaitējums patērētājiem, pamatojoties uz nedrošu ražojumu vērtību, **ir aptuveni 19,3 miljardi EUR**. Tam vajadzētu samazināties par aptuveni **1 miljardu EUR pirmajā vēlamā risinājuma īstenošanas gadā** un **nākamajā desmitgadē** samazināties par aptuveni **5,5 miljardiem EUR**. 3. risinājumam būtu arī jāsamazina ar neefektīvu atsaukšanu saistītais kaitējums patērētājiem par vairāk nekā 400 miljoniem EUR gadā. Turklāt **tiek lēsts**, ka pašreizējais kaitējums, ko ES patērētājiem un sabiedrībai rada ar **ražojumiem saistīti nelaimes gadījumi, kuri būtu bijusi novēršami, ir 11,5 miljardi EUR gadā**. Pašreizējās **veselības aprūpes izmaksas** saistībā ar traumām, kas saistītas ar ražojumiem, Eiropas Savienībā ir aptuveni **6,7 miljardi EUR gadā** (hospitalizācija — aptuveni 6,1 miljards EUR). Šīs izmaksas būtu jāsamazina arī ar pasākumiem saskaņā ar 3. risinājumu, tādējādi samazinot nedrošu ražojumu skaitu (šo ietekmi nevarēja izteikt skaitļos, jo nebija datu par kaitējumu, lai aplēstu tendences). Tiek lēsts, ka, **samazinot atšķirības valstu īstenošanas pasākumos un tiesisko sadrumstalotību, izmaksu ietaupījums būtu 59 miljoni EUR gadā uzņēmumiem un 0,7 miljoni EUR gadā tirgus uzraudzības iestādēm**. Mazāks skaits nedrošu ražojumu, arī tādu, kas satur bīstamas ķīmiskas vielas, arī radītu labvēlīgu ietekmi uz vidi.

Cik izmaksās vēlamākais risinājuma variants (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galvenie risinājuma varianti)?

Tiek lēsts, ka kopējās izmaksas uzņēmumiem ES27 valstīs 3. risinājuma īstenošanas pirmajā gadā būs **196,6 miljoni EUR** (vienreizējās un regulārās izmaksas), kas atbilst **0,02 % no ES uzņēmumu apgrozījuma** nesaskaņoto ražojumu ražošanā, vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā. Turpmākajos

gados regulārās izmaksas ES uzņēmumiem būtu 177,8 miljoni EUR. Šīs izmaksas ir saistītas ar aizvien lielākiem uzņēmumu pienākumiem galvenokārt attiecībā uz pārdošanu tiešsaistē, jaunu tehnoloģiju produktu pārdošanu un nedrošu ražojumu atsaukšanu, kā arī ar tirgus uzraudzības noteikumu salāgošanu ar noteikumiem, kas attiecas uz saskaņotiem ražojumiem. Saskaņā ar 3. risinājumu tirgus uzraudzības iestādēm dalībvalstīs rastos kopējas regulāras papildu izmaksas aptuveni 6,7 miljonu EUR apmērā gadā, jo palielinātos nedrošu ražojumu tirgus uzraudzības pilnvaras un tikai salīdzinoši nelielas vienreizējas pielāgošanas un īstenošanas izmaksas. Nav negatīvas ietekmes uz vidi vai sociālajā jomā.
Kāda būs ietekme uz MVU un konkurētspēju?
MVU un mikrouzņēmumi nav atbrīvoti no pienākumiem, kas paredzēti saskaņā ar vēlamo risinājumu. ES tiesību akti ražojumu drošuma jomā neļauj MVU piemērot vieglākus režīmus, jo patērīna precēm neatkarīgi no to piegādes ķēdes īpašībām jābūt drošām, lai sasniegtu vispārīgo mērķi — ražojumu drošumu un patērētāju aizsardzību. Tiek lēsts, ka ES MVU kopējās izmaksas 3. risinājuma īstenošanas pirmajā gadā būtu 111,1 miljons EUR (vienreizējās un regulārās izmaksas). Turpmākajos gados regulārās izmaksas ES MVU būtu aptuveni 100 miljoni EUR. Tiek lēsts, ka, samazinot atšķirības valstu īstenošanas pasākumos un tiesisko sadrumstalotību, izmaksu ietaupījums ES MVU būtu 34 miljoni EUR. Visvairāk skartās darbījumbdarbības nozares būtu pārdošana tiešsaistē, dažas jauno tehnoloģiju ražošanas nozares, taču, pateicoties saskaņotām ES prasībām, nebūtu būtiskas ietekmes uz to konkurētspēju.
Būtiska ietekme uz valstu budžetu un pārvaldes iestādēm
Saskaņā ar 3. risinājumu dalībvalstīm rastos kopējās regulārās papildu izmaksas aptuveni 6,7 miljonu EUR apmērā gadā, bet tās kompensētu samazinātas veselības aprūpes izmaksas, jo tirgū samazinātos nedrošu ražojumu daudzums. Turklāt, saskaņojot dalībvalstu tirgus uzraudzības noteikumus, tiktu panākts izmaksu ietaupījums aptuveni 0,7 miljonu EUR apmērā gadā. Šāda saskaņošana arī atvieglot iniciatīvas īstenošanu dalībvalstīs, jo tām jau ir zināmi noteikumi saskaņotu ražojumu jomā.
Cita paredzama būtiska ietekme
3. risinājumam būtu pozitīva ietekme uz pamattiesībām, jo ņemot vērā to, ka ES tirgū samazinātos nedrošu ražojumu daudzums, tiktu nodrošināts augstāks patērētāju aizsardzības un vides aizsardzības līmenis. Papildu prasības uzņēmumiem neietekmē pamatbrīvību veikt darbījumbdarbību un šķiet samērīgas ar vispārīgo mērķi. 3. risinājumam būtu arī jārada vienkāršošana un jāsamazina administratīvais slogs, racionalizējot standartizācijas procedūru un mazinot juridisko nenoteiktību (dažu materiālo tiesību normu skaidrības trūkums) un sadrumstalotību (tirgus uzraudzības noteikumu atšķirības dažādām ražojumu kategorijām).
Proporcionalitāte
3. risinājums, šķiet, atbilst proporcionalitātes principam, jo identificētās problēmas apmērs ir ievērojams (liels nedrošu patērīna preču daudzums ES tirgū un ar to saistītais lielais kaitējums patērētājiem), bet ar šo risinājumu saistītās izmaksas ir ierobežotas. Kopumā šā risinājuma līdzsvars ir pozitīvs, jo tas pozitīvi ietekmē patērētājus un sabiedrību, un uzņēmumu izmaksas, ņemot vērā to apgrozījuma procentuālo daļu, joprojām ir zemas. Turklāt regulas kā Savienības rīcības izvēle ir saderīga ar apmierinošu mērķa sasniegšanu, proti, nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus un efektīvu un vienādu izpildi valstu līmenī.
D. Turpmākā rīcība
Politikas pārskatīšanas termiņš
Ir ierosināts, ka papildus regulārai uzraudzībai piecus gadus pēc tam, kad dalībvalstis būs īstenojušas tiesību aktus, tiks veikts šīs leģislatīvās intervences lietderības, efektivitātes, nozīmīguma, saskaņotības un

ES pievienotās vērtības novērtējums, balstoties uz iepriekš noteiktiem progresā pamatrādītājiem.